

.....
การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี)
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
An Evaluation of Bachelor of Education Program in Thai
(4 Years Curriculum)(Revised Curriculum Academic Year 2019)
Faculty of Education, Silpakorn University

Received: October 1, 2023
Revised: October 25, 2023
Accepted: October 30, 2023

ชลธิชา หอมฟุ้ง*
Cholticha Homfung
อธิกมาส มากจู้**
Atikamas Makjui

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเมินผลโดยใช้รูปแบบ CIPP Model ของแดเนียล แอล สตฟเฟิลบีม ร่วมกับแนวคิดเรื่องเกณฑ์การประเมินหลักสูตรเกณฑ์ AUN QA กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ คณาจารย์ ผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษาปัจจุบัน และศิษย์เก่า เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ดังนี้ 1) ด้านสภาวะแวดล้อม มีความเหมาะสม 2) ด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมภาพรวมระดับมาก 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต มีความเหมาะสมภาพรวมระดับมากที่สุด

2. แนวทางในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ 1) พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้รอบทั้งในศาสตร์ภาษาไทยและการสอนภาษาไทย ภูมิปัญญาทางภาษา 2) พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสร้างสรรค์ ทันสมัย เหมาะสมกับบริบท

* รองศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Associate Professor Dr., Program in Teaching Thai Language, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University, Thailand

** อาจารย์ ดร.สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Lecturer Dr., Program in Teaching Thai Language, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: Cholticha2072hotmail.com

.....
3) ส่งเสริมผู้เรียนด้านการวิจัย การพัฒนานวัตกรรม รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน 4)
ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม

3. แนวทางการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ออกแบบหลักสูตรให้ตรงความต้องการ
ของตลาดแรงงาน ด้านปัจจัยนำเข้า ปรับเนื้อหาของวิชาให้ทันสมัยมากขึ้น ด้านกระบวนการ ออกแบบรายวิชาที่
ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และ
เน้นพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 และด้านผลผลิต พัฒนาผู้เรียนด้านทักษะการสื่อสาร ส่งเสริมด้านคุณธรรม
จริยธรรม

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร/ ศึกษาศาสตรบัณฑิต/ สาขาวิชาภาษาไทย

Abstract

The objectives of the study were to 1) evaluate of Bachelor of Education Program in Thai (4 Years Curriculum) (Revised Curriculum Academic Year 2019 2) study stakeholders' needs assessment for be an approach to develop program learning outcomes and 3). study the approach for development of curriculum. This research was based on the CIPP Model of Daniel L. Stufflebeam's and AUN-QA criteria. The sample comprised of administrators of faculty of Education, lecturers, undergraduate student' employers, current students, and alumni. The research instruments were interview forms questionnaires and questions for focus group discussion. The mean, standard deviation of items, and content analysis were used to analyze the data. The research revealed follows:

1.The results of evaluation of Bachelor of Education Program in Thai (4 Years Curriculum) (Revised Curriculum Academic Year 2019), Faculty of Education, Silpakorn University separated into 4 parts were as follows: 1) Context: all elements of context were appropriate. 2) Input: the average scored at the high levels of overall appropriateness. 3) Process and 4) Product: the average scored at the highest levels of overall appropriateness.

2. Guidelines for developing learning outcomes that are expected from stakeholders include: 1) Develop learners to have well-rounded knowledge in both Thai language and Thai language teaching science and Thai language wiS.D.om. 2) Develop learners to have the ability to design teaching and learning in a creative, modern and appropriate way with the context. 3) Enhance learners in research, innovation development including the use of technology in teaching and learning. 4) Enhance learners to have morals and ethics.

3 . The approaches for development of curriculum include; Context: design the curriculum be appropriate with labor market. 2) Input: improve the content of the subject to be

.....
more up-to-date 3) Process: design the subject for enhancing innovation development, creative thinking, enhance learning management activities that promote the use of technology and focus on developing skills in the 21st century.4) Product: develop learners in communication skills Promote morality and ethics.

Keywords : Curriculum Evaluation/ Bachelor of Education / Program in Thai

บทนำ

ภารกิจหลักหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษานั้นคือการผลิตบัณฑิต เพื่อให้บัณฑิตเป็นพลเมืองที่สามารถพัฒนาประเทศชาติและสังคมโลกได้ โดยบัณฑิตนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีทั้งความรู้รอบรู้ ปฏิบัติงานได้สอดคล้องกับบริบท ทั้งนี้บัณฑิตจะมีคุณภาพได้นั้น ย่อมต้องเกิดจากหลักสูตรที่ได้รับการพัฒนาและประเมินหลักสูตรให้มีคุณภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก ดังที่ มาร์ต พัทผล (Patphol, 2019: 4-5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรมีผลต่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติในฐานะที่เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของประชากรในอนาคต และมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในฐานะที่เป็นหลักหรือหัวใจของการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งหลักสูตรที่ดีนั้นย่อมต้องมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ออกสนองความต้องการของสังคม เด็ก เหมาะกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันในประเทศ และนำไปใช้ได้จริง มาเรียม นิลพันธุ์ (Nillapun, 2011: 14-23)

ปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคสังคมของการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล (Digital Transformation) ส่งผลให้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันรวมทั้งในระบบการศึกษามากขึ้น อีกทั้งปัจจุบันเป็นยุคของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถอย่างรอบด้าน ดังที่ วัชร เล่าเรียนดี ปณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (Laoriandee, Kitroongrueng and Sirisamphan, 2017: 19-20) ได้อธิบายองค์ประกอบที่สำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3Rs 4Cs ซึ่งมีรายละเอียดของ 3Rs คือ ทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ ส่วนทักษะ 4Cs ประกอบด้วย ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะการสื่อสารสื่อความหมาย (Communication) และ ทักษะความร่วมมือ (Collaboration) ดังนั้นหลักสูตรจึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในประเทศและสถานการณ์โลก

การประเมินหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง นอกจากจะประเมินเพื่อปรับปรุง ตรวจสอบระบบต่าง ๆ แล้ว ยังต้องปรับเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (Office of the Higher Education Commission, 2015: 17) เพื่อให้หลักสูตรระดับอุดมศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

.....
จากการเปิดสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) ที่ผ่านมายังไม่ได้มีการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 แต่ได้มีการประเมินหลักสูตรที่เปิดใช้ก่อนหน้านี้คือการประเมินหลักสูตรปี 2555 เพื่อปรับเป็นหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย (5ปี)(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลังจากนั้นในปี 2562 ได้มีการปรับหลักสูตรปี 2560 เป็นหลักสูตร 2562 ที่ใช้ระยะเวลาศึกษา 4 ปี

ทั้งนี้ การประเมินหลักสูตร 2555 เมื่อปี 2559 ได้ใช้รูปแบบ CIPP model ตามแนวคิดของ (Stufflebeam, 2001: 128) ที่แบ่งการประเมินหลักสูตรออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 3) ด้านกระบวนการ (Process) และ 4) ด้านผลผลิต (Product) มีผลการวิจัยดังนี้ 1) ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) พบว่าวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสม แผนการดำเนินงานของสาขาวิชาเหมาะสมทั้งด้านการพัฒนาอาจารย์และพัฒนาสาขาวิชา สาขาวิชามีจุดแข็งด้านหลักสูตรของสาขาวิชาภาษาไทย คณาจารย์ บุคลากรสนับสนุน การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ความรู้ความสามารถของนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในสาขาวิชาภาษาไทย สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ความมีชื่อเสียงของสาขาวิชา และการเป็นที่ยอมรับของสังคม 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด ในด้านเนื้อหาของหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เรียน/การสอบคัดเลือก และคุณสมบัติอาจารย์ที่สอน/ อาจารย์ที่ปรึกษา สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และงบประมาณในการผลิตบัณฑิต 3) ด้านกระบวนการ (Process) พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุดทั้งทางด้านพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของผู้สอน พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การจัดการเรียนการสอน และการให้บริการและการสนับสนุน 4) ด้านผลผลิต (Product) พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้งคุณลักษณะของนักศึกษาปัจจุบันและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ชลธิชา หอมฟุ้ง และคณะ (Homfung et al, 2016: 109-112)

จากการประเมินหลักสูตรในปีก่อนหน้านั้นทำให้ทราบจุดแข็งของหลักสูตรว่ามีเนื้อหาที่ครบถ้วน ใช้ได้จริง คณาจารย์มีความรู้ความสามารถ จุดที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข นั่นคือ ปรับเนื้อหาสาระวิชาให้ทันสมัยมากขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก และเน้นฝึกผู้เรียนให้มีความทักษะในศตวรรษที่ 21 และโดยเฉพาะในปัจจุบันหลักสูตรในระดับอุดมศึกษาได้ใช้หลักสูตรที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่จำเป็นต้องมีการศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำมาใช้กำหนดเป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs) ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการปรับหลักสูตรปี 2562 เพื่อให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ดังนั้นจึงต้องดำเนินการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรดังกล่าว เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตรการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

.....
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น

1.1 ประชากร คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร แบ่งเป็น

1) นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 108 คน

2) ศิษย์เก่าสาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ย้อนหลัง 5 ปี นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2565 จำนวน 140 คน

3) อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 10 คน

4) ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ ได้แก่ คณบดี รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รองคณบดีฝ่ายบริหาร รองคณบดีฝ่ายวิจัย รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและศิลปวัฒนธรรม และรองคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษ และองค์กรสัมพันธ์ ตำแหน่งละ 1 คน

5) ผู้ใช้บัณฑิตหรือนักศึกษาฝึกสอน เป็นผู้ใช้บัณฑิตที่รับนักศึกษาฝึกสอนหรือบัณฑิตเข้าทำงานติดต่อกันเกิน 5 ปี จำนวน 30 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร แบ่งเป็น

1) นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย ที่ได้มาจากกลุ่มผู้ที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2565 ชั้นปีละ 20 คน จำนวน 80 คน

2) ศิษย์เก่าคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยการใช้การสุ่มแบบโควตา ตามเกณฑ์คือศิษย์เก่าสาขาวิชาภาษาไทยที่สำเร็จการศึกษาไปไม่เกิน 10 ปี จำนวน 20 คน

3) อาจารย์ประจำหลักสูตร 10 คน ได้มาจากการเลือกแบบตามทีระบุไว้ใน มคอ.2

4) ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ ได้แก่ คณบดี รองคณบดีฝ่ายวิชาการ รองคณบดีฝ่ายบริหาร รองคณบดีฝ่ายวิจัย รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและศิลปวัฒนธรรม และรองคณบดีฝ่ายกิจการพิเศษและองค์กรสัมพันธ์ ตำแหน่งละ 1 คน

5) ผู้ใช้บัณฑิตหรือนักศึกษาฝึกสอน โดยการใช้การสุ่มแบบโควตา ตามเกณฑ์คือเป็นผู้ใช้บัณฑิตที่รับนักศึกษาฝึกสอนหรือบัณฑิตเข้าทำงานติดต่อกันเกิน 5 ปี จำนวน 10 คน

.....
1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังแบ่งเป็น

- 1) ตัวแทนนักศึกษาปัจจุบันชั้นปีละ 2 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก
- 2) ศิษย์เก่าคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 5 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก
- 3) อาจารย์ประจำหลักสูตร/ อาจารย์ผู้สอนจำนวน 10 คน
- 4) ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 5 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก

2. การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูลตามรูปแบบ CIPP เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สอบถามและสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จำแนกตามด้านของรูปแบบซีป (CIPP) ที่สัมพันธ์กับเกณฑ์ AUN QA มีวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1) แบบสอบถาม ได้แก่ 1) แบบสอบถามด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 2) แบบสอบถามด้านกระบวนการ (Process) จำนวน 2 ชุด 3) แบบสอบถามด้านผลผลิต (Output) จำนวน 2 ชุด แบบสอบถามทุกชุดทุกด้านเป็นลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยประเมินความคิดเห็นจากมากที่สุด ถึงน้อยที่สุด ใช้เกณฑ์การให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 แบบสอบถามทั้งหมดหาคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พงษ์รัตน์ ทวีรัตน์ (Taweerat, 1997: 115) ระหว่างประเด็นข้อคำถามกับจุดประสงค์ ซึ่งแบบสอบถามทุกชุดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.0

2.1.2) แบบสัมภาษณ์ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ คือ กำหนดประเด็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ดังนี้ ประเด็นคำถามเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร จุดอ่อน/จุดแข็งของหลักสูตร สัมภาษณ์ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร แบบสัมภาษณ์หาคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่างประเด็นข้อคำถามกับจุดประสงค์ ซึ่งแบบสอบถามทุกชุดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.0

2.2 ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

ประเด็นคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังเกี่ยวกับหลักสูตร คุณภาพของบัณฑิต โดยกำหนดประเด็นในการสร้างประเด็นคำถาม ดังนี้ 1) จุดเด่นของหลักสูตร 2) จุดที่ต้องปรับปรุงของหลักสูตร 3) ทักษะที่จำเป็นสำหรับครู และ 4) อัตลักษณ์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี)(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) นำประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มย่อย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง

เนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่างประเด็นข้อคำถามกับ ซึ่งประเด็นคำถามมีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.0

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินผลหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยครั้งนี้ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการคิดค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ด้านสภาวะแวดล้อม และประเด็นในการสนทนากลุ่มย่อยโดยใช้วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถามด้านปัจจัยนำเข้า แบบสอบถามด้านกระบวนการ จำนวน 2 ชุด และแบบสอบถามด้านผลผลิต จำนวน 2 ชุด ใช้วิธีการคิดค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการประเมินหลักสูตรการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ตามรูปแบบชิป (CIPP Model) และบูรณาการกับเกณฑ์ประเมินหลักสูตรแบบAUN QA ผลดังนี้

1.ด้านสภาวะแวดล้อม (Context)

ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) ผลการประเมินในทุกด้านมีความเหมาะสม แต่หากปรับปรุงให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินหลักสูตรแบบ AUN QA ก็จะช่วยให้มีความเป็นปัจจุบันขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ด้าน Learning Taxonomy กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผู้บริหารมีความเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรยังไม่ค่อยปรากฏการใช้ Learning Taxonomy อย่างเด่นชัด จึงมีความเห็นว่าในการปรับหลักสูตรควรนำ Learning Taxonomy มาใช้เพื่อให้มองเห็นพัฒนาการด้านการเรียนรู้อย่างชัดเจน และควรปรับให้สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่เป็นปัจจุบัน 2) ด้านโครงสร้างหลักสูตร มีความเหมาะสมแบ่งสัดส่วนกลุ่มวิชาได้ครอบคลุมและทุกรายวิชานำไปสู่การบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร และ 3) ด้านจุดแข็ง/จุดอ่อนของหลักสูตร จุดแข็ง คือ คณาจารย์มีความรู้ ความสามารถตรงตามสาขา รายวิชามีความหลากหลายและกลุ่มเล็ก สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ จุดอ่อน คือ หากเป็นรายวิชาที่มีการปฏิบัติ ควรแบ่งกลุ่มนักศึกษาเป็นกลุ่มเล็ก ๆ จะได้ปฏิบัติได้อย่างทั่วถึง

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

ด้านปัจจัยนำเข้ามีผลการประเมินหลักสูตรหลักสูตรภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.60) โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุดอันดับ 1 คือ คุณสมบัตินของคณาจารย์ที่สอน/อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.53) อันดับ 2 คือ คุณสมบัตินของผู้เรียน/การสอบคัดเลือก ในระดับมาก

.....
ที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.61) อันดับ 3 คือ เนื้อหาสาระของหลักสูตร ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.62) และอันดับสุดท้ายคือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.65)

3. ด้านกระบวนการ (Process)

ด้านกระบวนการผลการประเมินหลักสูตรภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.68) โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุดอันดับ 1 ได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 1.00) อันดับ 2 คือ พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน/ การจัดการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.49) อันดับ 3 คือ การบริหารจัดการหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.64) อันดับ 4 คือ พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับมากที่สุด ($M=4.57$, S.D.=0.56) อันดับ 5 คือ การให้บริการสนับสนุนในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.54) และอันดับสุดท้าย คือ การวัดประเมินผล โดยมีความเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.85)

4. ด้านผลผลิต (Product)

ด้านด้านผลผลิต ผลการประเมินหลักสูตรภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.57) โดยผลการประเมินรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็นตามลำดับ ดังนี้ อันดับ 1 คือ ผลประเมินด้านคุณลักษณะการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.63) อันดับ 2 เท่ากัน ได้แก่ คุณลักษณะของนักศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ และคุณลักษณะของนักศึกษาด้านผลการแข่งขันระดับชาติ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.53) และลำดับสุดท้าย คือ ความพึงพอใจตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.59)

2. สรุปผลความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังการสนทนากลุ่มกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน 4 ประเด็น ได้แก่ จุดเด่นของหลักสูตร จุดที่ต้องปรับปรุงของหลักสูตร ทักษะที่จำเป็นสำหรับครู และอัตลักษณ์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ดังนี้

1. จุดเด่นของหลักสูตร ได้แก่ ด้านคุณภาพของอาจารย์ ด้านมาตรฐานหลักสูตรมีมาตรฐานตรงกับความต้องการของผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน วิธีการจัดการเรียนการสอนมีความสร้างสรรค์ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปต่อยอดใช้ได้ในชีวิตจริง ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม ดังตัวอย่างความคิดเห็น

“คุณอาจารย์ในสาขาวิชาสอนเนื้อหาตามหลักสูตรอย่างตรงประเด็นและมีการเชื่อมโยงให้นักศึกษาเกิดกระบวนการคิดว่าจะนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตอย่างไร ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการบูรณาการสอนนักเรียนโดยยกตัวอย่างใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุดเพื่อให้เกิดความเข้าใจ”

(ความคิดเห็นของศิษย์ปัจจุบัน)

“หลักสูตรมีความเข้มข้นและครอบคลุม ในด้านเนื้อหาวิชา สามารถพัฒนาบัณฑิตให้เป็นครูที่มีคุณภาพสูง สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี รวมทั้งมีวิชาที่ส่งเสริมในด้านคุณธรรม

.....
จริยธรรมของความเป็นครู ทำให้บัณฑิตที่จบเป็นผู้ที่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นครูที่มีทั้งความรู้ควบคู่กับคุณธรรม”

(ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต)

2. จุดที่หลักสูตรควรปรับปรุง ได้แก่ ด้านการส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การแสวงหาข้อมูล ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา ดังตัวอย่างความคิดเห็น

“ควรส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักแสวงหาข้อมูลและคัดเลือกข้อมูลที่ต้องมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน...ส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะจิตสาธารณะ รวมทั้งการใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มาบูรณาการกับการสอนภาษาไทย”

(ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต)

“ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะเรื่องการใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น เพราะโลกในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิตเป็นอย่างมาก และเทคโนโลยีสามารถช่วยในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนการสอนได้”

(ความคิดเห็นของศิษย์เก่า)

3. ด้านทักษะที่จำเป็นสำหรับครู ได้แก่ ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะในการประกอบอาชีพครู และรอบรู้วิชาเอก ดังตัวอย่างความคิดเห็น

“ทักษะในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างรอบด้าน มีการศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนและสร้างนวัตกรรม”

(อาจารย์ประจำหลักสูตร)

“ทักษะทางเทคโนโลยี ได้แก่ การผลิตสื่อการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้การใช้แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ต่างๆ ทักษะการสื่อสารที่ควรฝึกฝนให้นักศึกษาทุกคนสามารถสื่อสารได้ดี นำเสนอได้อย่างชัดเจน แม่นยำ มั่นใจ ใช้อุปกรณ์การนำเสนอได้อย่างดี มีบุคลิกภาพที่ดี

(ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต)

4. ด้านอัตลักษณ์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ได้แก่ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างสร้างสรรค์ มีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาทางภาษาไทย มีคุณธรรมจริยธรรม สืบสานวัฒนธรรมทางภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังตัวอย่างความคิดเห็น

“บัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทยควรมีความรู้ในวิชาภาษาไทยรวมถึงภูมิปัญญาทางภาษาเป็นอย่างดี
สามารถที่จัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีความสามารถ
ในการทำวิจัย มีคุณธรรมจริยธรรม”

(อาจารย์ประจำหลักสูตร)

“มีความรู้ควบคู่คุณธรรม จริยธรรม มีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข
ขับเคลื่อนเทคโนโลยีสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ สืบสานวัฒนธรรมทางภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น”

(ความคิดเห็นของศิษย์เก่า)

“เป็นผู้มีความสามารถทั้งด้านการสอนและด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนของตนได้
พัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง และรักความเป็นไทย รักษาสืบสานภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมของไทย”

(ความคิดเห็นของศิษย์ปัจจุบัน)

“เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสรรค์สร้างบรรยากาศ การจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียน
เกิดความกระตือรือร้นในการเรียน ได้ความรู้ และที่สำคัญต้องควบคู่ไปกับการสอดแทรกคุณธรรม เพื่อ
พัฒนาผู้เรียน ให้เป็นคนดี อยู่ในสังคมไทยต่อไป และสืบสานวัฒนธรรมทางภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น”

(ความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต)

ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์การสนทนากลุ่มข้างต้นทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของ
หลักสูตร คือ 1) พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้รอบทั้งในศาสตร์ภาษาไทยและการสอนภาษาไทย ภูมิปัญญาทางภาษา
2) พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสร้างสรรค์ ทันสมัย เหมาะสม
กับบริบท 3) ส่งเสริมผู้เรียนด้านการวิจัย การพัฒนานวัตกรรม รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
4) ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม

3. สรุปผลแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย

ด้านสภาพแวดล้อม (Context) แนวทางการพัฒนา คือ ศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วน
เสียให้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อจะได้ออกแบบหลักสูตรได้ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน ปรับลดจำนวนหน่วยกิต
ให้ยืดหยุ่นมากขึ้นเพื่อลดความตึงเครียดของผู้เรียน

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) แนวทางการพัฒนา คือ ปรับเนื้อหาของวิชาให้ทันสมัยมากขึ้น
และปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ด้านกระบวนการ (Process) แนวทางการพัฒนา คือ ออกแบบรายวิชาที่ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม
ความคิดสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และเน้นพัฒนาทักษะในศตวรรษ
ที่ 21 ออกแบบการวัดและประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ ให้ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ปรับการ
ประเมินเป็นอิงเกณฑ์

.....
ด้านผลผลิต (Product) แนวทางในการพัฒนา คือ พัฒนาผู้เรียนด้านทักษะการสื่อสาร ส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลักดันให้ผู้เรียนเข้าร่วมแข่งขันทักษะทางภาษาไทยและวัฒนธรรมมากขึ้น เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

อภิปรายผลการวิจัย

1. อภิปรายผลด้านประเมินหลักสูตรการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี)(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ดังนี้

ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) หลักสูตรมีการออกแบบหลักสูตรตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดีแล้ว อย่างไรก็ตามการพัฒนาหลักสูตรในครั้งต่อไปควรออกแบบจุดประสงค์ของหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา รวมทั้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับ Learning Taxonomy และศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างกว้างขวางมากขึ้น เนื่องจากตามประเมินหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN QA นั้น หากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นไปตามลำดับขั้นของ Learning Taxonomy ก็จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ง่าย เรียนรู้จากขั้นต้นไปสู่ขั้นสูงได้ และหากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังปรับให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจของมหาวิทยาลัยและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ก็จะช่วยให้หลักสูตรมีทิศทางที่ชัดเจนขึ้น และมีคุณภาพ ซึ่งหลักสูตรที่ตีนั้นควรจะมีจุดประสงค์ที่ครอบคลุม และชัดเจน ดังที่ (Saylor, Alexander and Lewis, 1974: 27-39) ได้กล่าวว่าการกำหนดเป้าหมายจุดประสงค์และขอบเขตความรู้ ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องสำรวจข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ เช่น สภาพแวดล้อมของสังคมทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความต้องการและความคาดหวังของสังคม ความต้องการของผู้เรียน ปรัชญาทางการศึกษา และนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมา กำหนดเป้าหมายจุดประสงค์และขอบเขตของความรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกลิงพร เต้าตะโร สุธาสิณี บุญญาพิทักษ์ วัลลยา ธรรมอภิบาล อินทนิล (Taotaro, Boonyapithak, Thamaphiban Inthanin, 2018:157) ที่ประเมินหลักสูตรในด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่จัดทำขึ้นตาม Learning Taxonomy พบว่าคุณภาพระดับหลักสูตร (AUN-QA) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 อยู่ในระดับมาก นั้นแสดงให้เห็นว่าหากหลักสูตรได้รับการพัฒนาขึ้นตาม Learning Taxonomy และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียย่อมส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพมากขึ้น

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ผลการประเมินหลักสูตรภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุดอันดับ 1 คือ คุณสมบัติของคณาจารย์ที่สอน/อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากคณาจารย์มีคุณวุฒิตรงตามสาขาวิชา พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา มีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย จึงทำให้ผลการประเมินด้านอาจารย์อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ (Beauchamp, 1981: 165) ที่อธิบายหนึ่งในกระบวนการที่สำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้คือ ผู้สอนหรือครูเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุด ดังนั้น ผู้สอนหรือครูจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และจริงจัง ทั้งนี้เห็นได้จากในด้านจุดเด่นของหลักสูตรนั้นพบว่า มีจุดเด่นที่อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถตรงตามสาขาวิชา ทั้งนี้เนื่องจากคณาจารย์ในสาขาวิชามีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ติดตามความก้าวหน้าทางวิทยาการสมัยใหม่ และพัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอยู่เสมอ ดังเช่น ชลธิชา หอมฟุ้ง สมพร ร่มสุข อธิกมาส มากจ้อย (Homfung, Ruamsuk and Makjui, 2023) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาทัศนคติด้านการวิจัยของนักศึกษาระดับ

.....
ปริญญานิเทศก์กับการสร้างสรรค์เกม” ผลการวิจัยพบว่า ทักษะคิดของผู้เรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยการสร้างสรรค์เกม พบว่าการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์เกมทำให้ผู้เรียนร้อยละ 100 มีทักษะคิดด้านการวิจัยดีขึ้น และนักศึกษามีความเห็นเพิ่มเติมว่าการได้สร้างสรรค์เกมส่งผลด้านต่าง ๆ ต่อนักศึกษา ดังนี้ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชามากขึ้น และได้ฝึกการทำงานร่วมกัน กึ่งกาญจน์ บุณสินวัฒนกุล (Buranasinvattanukul, 2023) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาบอร์ดเกมการศึกษาเพื่อส่งเสริมโน้ตทัศน์การเรียนรู้หลักการสร้างคำในภาษาไทยสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี” ผลการวิจัยพบว่า มโนทัศน์การเรียนรู้หลักการสร้างคำในภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพิณพนธ์ คงวิจิตร (Kongwijit, 2021) ได้ศึกษาเรื่อง “สืบสายเสียงเสนาะ: ปัญหาและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านทำนองเสนาะในระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าปัญหาด้านการอ่านทำนองเสนาะ ได้แก่ปัญหาด้านปัจจัยส่วนบุคคล ประสบการณ์ด้านการอ่านวรรณคดี อักษรวิธี ฉันทลักษณ์ การสื่ออารมณ์ เทคนิคของผู้สอน และสื่อสนับสนุน แนวทางการแก้ปัญหา คือ ชี้ให้เห็นความสำคัญ เลือบท่อนที่ผู้เรียนสนใจ วิเคราะห์บทอ่าน สาธิตการอ่าน บูรณาการการอ่านหลายทำนอง ใช้กระบวนการกลุ่ม ใช้เทคโนโลยี แสดงบทบาทสมมติ ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่ง que แสดงให้เห็นความสามารถของคณาจารย์

ด้านกระบวนการ (Process) ด้านกระบวนการผลการประเมินหลักสูตรภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุดอันดับอันดับหนึ่ง คือด้านการประกันคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4ปี)(หลักสูตรปรับปรุง 2562) ได้มีการดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตรเป็นประจำทุกปีตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 และเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี มีการกำกับติดตามการบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน ดังนี้ 1) จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีครบจำนวน 5 ท่าน 2) คุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ตรงตามเกณฑ์การประเมินคืออาจารย์ทุกท่านจบการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาที่ตรงและสัมพันธ์กับหลักสูตร และอาจารย์ 1 ท่านจบการศึกษาระดับปริญญาเอก 3) คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร ตรงตามเกณฑ์การประเมินคืออาจารย์ทุกท่านจบการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในสาขาที่ตรงและสัมพันธ์กับหลักสูตร และมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ 2 ท่าน รองศาสตราจารย์ 1 ท่าน 4) คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน ตรงตามเกณฑ์การประเมินคืออาจารย์ทุกท่านจบการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในสาขาที่ตรงและสัมพันธ์กับหลักสูตร และ 5) การปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลาของหลักสูตรหรือทุกรอบ 5 ปี มีการปรับปรุงหลักสูตรตามระยะเวลาทุก ๆ 5 ปี (รายงานการประเมินตนเอง หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2565) (Self-Assessment Report : SAR AUN-QA Criteria (Bachelor's degree) Bachelor of Education Program in Thai, 2023: 6) และหลักสูตรได้นำผลจากการประเมินคุณภาพหลักสูตรมาใช้เพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินหลักสูตรที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากข้อมูลจากการประกันคุณภาพจะทำให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน ดังที่ (Tyler, 1968: 104) ได้อธิบายเกี่ยวกับการการประเมินหลักสูตรว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ตัดสินใจได้ว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้ง

.....
ไว้ประสบผลสำเร็จหรือไม่ ส่วนใดที่ประสบผลสำเร็จก็อาจเก็บไว้ใช้ได้ต่อไปแต่ส่วนใดไม่ประสบผลสำเร็จก็จะได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป และเพื่อที่จะได้เข้าใจปัญหาและความต้องการทางการศึกษาได้

ด้านผลผลิต (Product) ผลการประเมินหลักสูตรภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผลการประเมิน อันดับ ที่หนึ่งคือผลประเมินด้านคุณลักษณะการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาไทย (4ปี) (หลักสูตรปรับปรุง 2562) ได้ออกแบบหลักสูตรที่มีองค์ประกอบอย่างครบถ้วนทั้งจุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล และยังคำนึงถึงสถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ แผนการศึกษาแห่งชาติ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม เพื่อนำปัจจัยภายนอกเหล่านั้นมา กำหนดเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร อีกทั้งปัจจัยเหล่านี้ทำให้การออกแบบหลักสูตรเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะของการปฏิบัติงานที่ตอบสนองปัจจัยดังกล่าว โดยส่งเสริมความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยี การ พัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม นอกจากนี้ในรายวิชาเฉพาะมีการ ออกแบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิชาชีพครูและวิชาเอก ในส่วนของวิชาเอกนั้นได้ออกแบบเนื้อหากิจกรรมไว้อย่าง ครอบคลุม 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มการใช้ภาษา (การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน) 2) กลุ่มภาษาและ ภาษาศาสตร์ 3)กลุ่มวรรณกรรมและวรรณคดี และ 4)กลุ่มหลักสูตรและการสอน และหลักสูตรยังใช้การวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย (หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) หลักสูตรปรับปรุง 2562) (Bachelor of Education Program in Thai Curriculum, 2019: 21-22) ปัจจัย ดังกล่าวล้วนทำให้ผลผลิตของหลักสูตรมีคุณลักษณะเป็นไปตามที่สถานศึกษาคาดหวัง สอดคล้องกับแนวคิดของ มาเรียม นิลพันธุ์ (Nilapun, 2011: 14-23) ได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรที่ดี สรุปได้ว่า หลักสูตรที่ดี ต้องสนองต่อความต้องการของสังคม เด็ก เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันในประเทศ เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก สามารถนำมาใช้ได้สะดวก และมีความยืดหยุ่นได้

2. อภิปรายผลด้านศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง ดังนี้

จากการวิเคราะห์การสนทนากลุ่มข้างต้นทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของ หลักสูตร พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้รอบทั้งในศาสตร์ภาษาไทยและการสอนภาษาไทย ภูมิปัญญาทางภาษา พัฒนา ผู้เรียนให้มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสร้างสรรค์ ทันสมัย เหมาะสมกับบริบท ส่งเสริมผู้เรียนด้านการวิจัย การพัฒนานวัตกรรม รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริม ผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม แนวทางการพัฒนาดังกล่าวนั้นเป็นไปตามแนวโน้มของสังคม โดยเฉพาะด้านการ พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579:2560 (The National education plan B.E. 2017-2036) ที่มีเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ประกอบด้วย 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้(Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) และ 8Cs ได้แก่ ทักษะ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะ ด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross - cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ

.....
(Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่าการพัฒนาหลักสูตรควรมีการสำรวจความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) อย่างครอบคลุมและรอบด้าน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบหลักสูตรให้เป็นไปตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. การพัฒนาหลักสูตรต่อไป คือ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567) จะได้นำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่ได้ ได้แก่ Context (C) ด้านสภาพแวดล้อม ต้องศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ชัดเจนมากขึ้น เพื่อจะได้ออกแบบหลักสูตรได้ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน Input (I) ด้านปัจจัยนำเข้า ปรับเนื้อหาของวิชาให้ทันสมัยมากขึ้น และปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ Process (PC) ด้านกระบวนการ ออกแบบรายวิชาที่ส่งเสริมการพัฒนา นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และเน้นพัฒนาทักษะใน ศตวรรษที่ 21 ออกแบบการวัดและประเมินผลในรายวิชาต่าง ๆ ให้ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และ Product (PD) ด้านผลผลิต แนวทางในการพัฒนา คือ พัฒนาผู้เรียนด้านทักษะการสื่อสาร ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม ผลักดันให้ผู้เรียนเข้าร่วมแข่งขันทักษะทางภาษาไทยและวัฒนธรรมมากขึ้น เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

การเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยการสนทนากลุ่มนั้น หากมีการเพิ่มกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากขึ้น จะทำให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านมากขึ้น

References

- Beauchamp George, A. (1981). *Curriculum Theory*. Illinois: F.E. Peacock.
- Buranasinwattanakul, K. (2023). *The Development of Educational Board Game to Enhance Principles of Thai Word Formation Concept for Undergraduate Students*. Nakhon Pathom: Faculty of Education. (in Thai)
- Homfung, C. and et al. (2016). *An Evaluation of Bachelor of Education Program in Thai Language Faculty of Education, Silpakorn University*. Nakhon Pathom: Faculty of Education. (in Thai)

-
- Homfung, C., Ruamsuk, S. and Makjui, A. (2023). “The Study of Research Attitudes of Graduate Students with Game Creation” . **The New Viridian Journal of Arts Humanities and Social Sciences** 3(1): 16-26. (in Thai)
- Kongwijit, P. (2021). “Inheriting the Melodious Rhythm: Problems and Guidelines of Teaching Rhythm Reading at the Tertiary Level” . **Journal of Language Religion and Culture** 10(2): 202-221. (in Thai)
- Laoriandee, V., Kitroongrueng, P. and Sirisamphan, O. (2017). **Active Learning Strategies to Develop Thinking and Raise the Quality of Education for the 21st century**. Nakhon Pathom: Phetkasem Printing Group. (in Thai)
- Nillapun, M. (2011). **Evaluation of the Doctor of Philosophy Program Department of Curriculum and Teaching, Faculty of Education Silpakorn University**. Nakhon Pathom: Faculty of Education. (in Thai)
- Office of the Education. (2017). **The National education plan B.E. 2560-2579 (2017-2036)**. Bangkok: Office of the Education Publisher. (in Thai)
- Office of the Higher Education Commission. (2015). **National Qualifications Framework for Higher Education**, B.E. 2015. Bangkok. (in Thai)
- Patphol, M. (2019). **Principle Concept of Curriculum Development**. [Online]. Retrieved August 12, 2022, from <http://www.curriculumandlearning.com>. (in Thai)
- Saylor, Alexander and Lewis. (1974). **Curriculum Development Model for Islamic Education in Schools**. Bandung: Sinergi Mandiri.
- Self-Assessment Report : SAR AUN-QA Criteria (Bachelor's degree) Bachelor of Education Program in Thai (4 Years Curriculum)(Revised Curriculum Academic Year 2019)**. (2023). Nakhon Pathom: Faculty of Education Silpakorn University. (in Thai)
- Taotaro, T., Boonyapithak, S. and Thamaphiban Inthanin, W. (2018). “The Curriculum Evaluation on Bachelor of Education in Measurement And Evaluation Using Criteria of Asean University Network Quality Assurance (AUN-QA) at Program Level” . **AL-NUR Journal of Graduate School, Fatoni University** 13(24): 149-164. (in Thai)
- Taweerat, P. (1997). **Behavioral and Social Science Research Methods**. Bangkok: Educational and Psychological Test Bureau Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Tyler, R. W. (1968). **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago: University of Chicago.